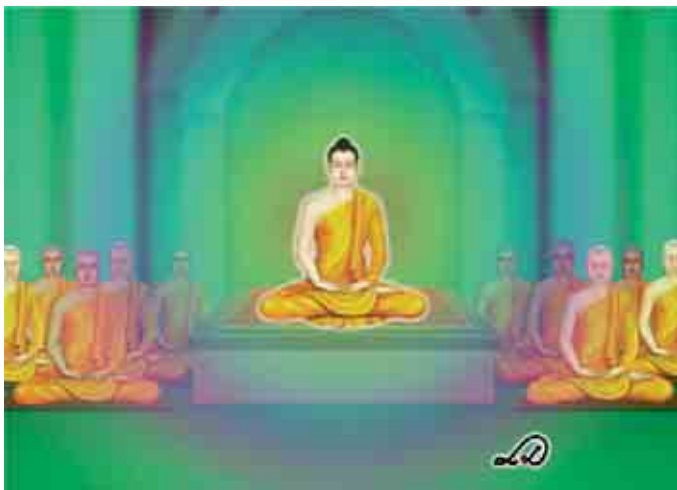

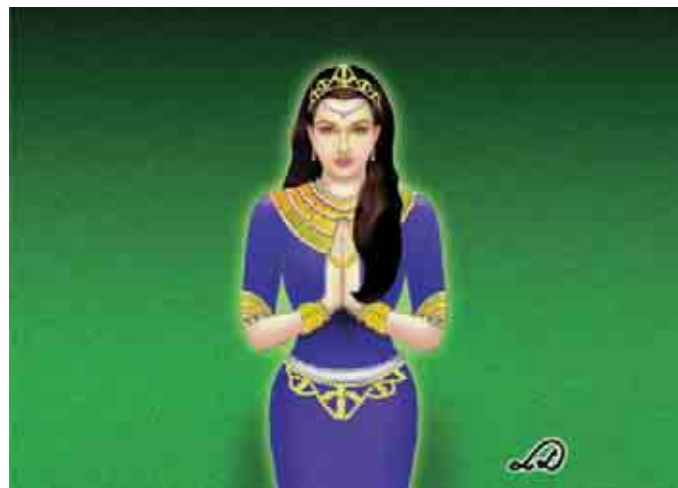

๑๖
วิชาดารักษาอุโบสถศีล

๒๒

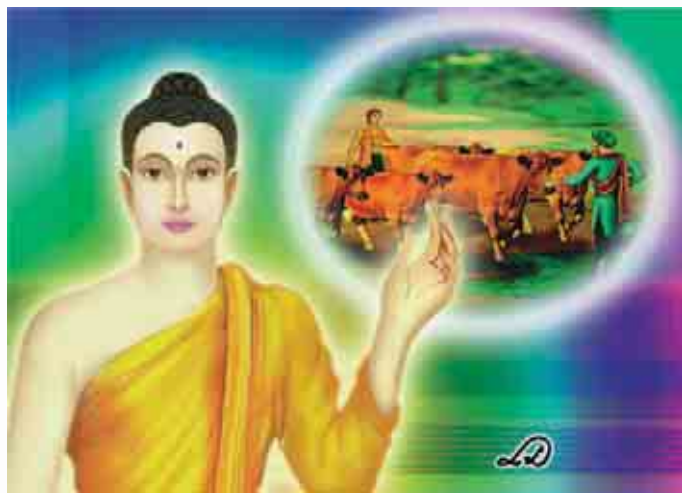
พ ระลัมมालัมพุทเจ้าประทับอยู่ ณ บุพพาราม
 วันนั้นเป็นวันอุโบสถ นางวิสาขาร่วมเพื่อน ๆ
 และบริวาร ได้ไปวัดแต่เช้า พระลัมมालัมพุทเจ้าตรัส
 ทามว่า “วิสาขา วันนี้เธอมาแต่เช้าตรู่ มีกิจธุระอะไรเป็น
 พิเศษหรือเปล่า” วันนี้เป็นวันอุโบสถ หม่อมฉันมารักษา
 ศีลเพคะ”

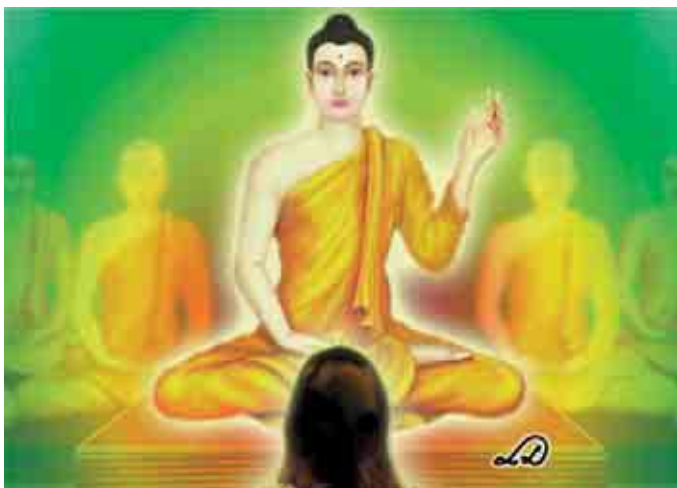

“วิสาขา อุโบสถนั้นมี ๓ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ เรียกว่า โคปาลกอุโบสถ อุโบสถ
 เยี่ยงคนเลี้ยงโค เมื่อคนเลี้ยงโคพาโคออกไปเลี้ยง ถึง
 เวลาเย็นก็คิดว่าวันนี้เราให้โคกินหญ้าและน้ำในที่นี้พรุ่งนี้
 เราจะพาโคไปกินหญ้าและน้ำในที่โน้น คนที่รักษาศีล
 อุโบสถบางพวกย่อมคิดว่า วันนี้เราจะได้บริโภคอาหาร
 ในที่นี้ ส่วนวันพรุ่งนี้เราจะได้บริโภคอาหารในที่โน้น คน

รักษาอุโบสถศีลพวกนี้ มีใจเต็มไปด้วยความอยาก ใช้
วันเวลาให้หมดไปกับความอยากนั้น ๆ วิสาखा อุโบสถนี้
เป็นอุโบสถที่ไม่มีผลมาก ไม่มีอานิสงส์มาก

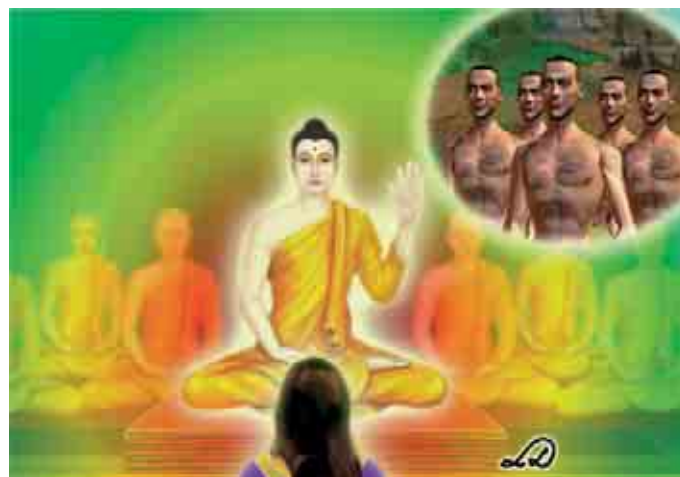
ประเภทที่ ๒ เรียกว่า นิคัณฐอุโบสถ อุโบสถ
เยี่ยงนิครนถ์ คือ พวกนิครนถ์ได้สอนสาวกของตนให้
เมตตาเฉพาะสัตว์บางพวก ส่วนบางพวกไม่ต้องเมตตา
โดยเฉพาะสัตว์ที่อยู่เกินรัศมี ๑๐๐ โยชน์ ถ้าเจอก็สามารถ
ตี หรือฆ่าให้ตายได้เลย และสอนให้สาวกเปลือยกาย

พร้อมกับบอกสาวกว่า พวกเจ้าไม่ต้องไปสนใจใคร ไม่ต้องไปกังวลสิ่งใด ๆ แม่พ่อแมก็ต้องทำเป็นไม่รู้จักร ส่วนในเวลากลางคืน ถ้าหิวก็ให้ไปหาอาหารตามบ้านคน โดยไม่ต้องขอเจ้าของบ้าน วิสาขา นิคัณฐอุโบสถ เป็นอุโบสถที่ไม่ดี ไม่ควรปฏิบัติ และก็ไม่มีอานิสงส์เลย

ประเภทที่ ๓ เรียกว่า อริยอุโบสถ อุโบสถเยี่ยงพระอริยเจ้า คือ การพยายามรักษาใจให้ผ่องใส ซึ่งเป็นกิจของอริยสาวกในพระธรรมวินัยนี้ มี ๕ วิธี คือ

๑. การตามระลึกนึกถึงคุณของพระพุทธเจ้า
เมื่ออยู่อุโบสถก็ให้ระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้าเป็น
อารมณ์ว่า ท่านเป็นผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ เป็นผู้รู้แจ้งโลก
เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ฯลฯ นึกถึง
แล้วจิตย่อมผ่องใส ย่อมละกิเลสได้ เปรียบเสมือนบุคคล
ที่ศีรษะสกปรกสามารถทำให้สะอาดได้ด้วยยาสระผมและ
น้ำ พร้อมกับความพยายามของตน ศีรษะจึงสะอาดได้

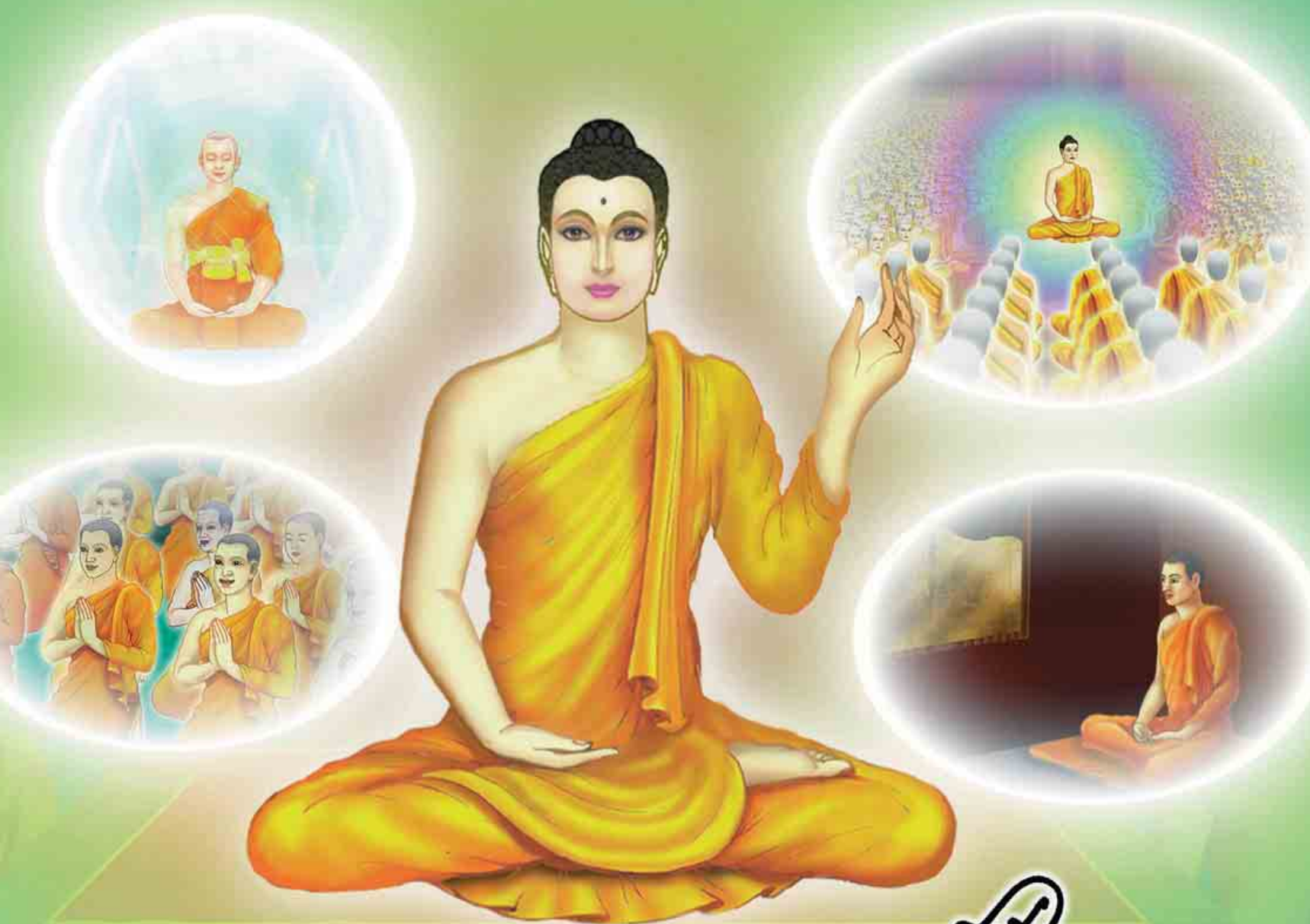
ฉันใด ใจที่เศร้าหมองก็ฉันนั้น สามารถทำให้ผ่อนคลายด้วยการเจริญพุทธานุสติ

๒. การตามระลึกนึกถึงคุณของพระธรรม เพราะพระธรรมอันผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว เป็นสิ่งที่พึงรู้ได้เฉพาะตน ฯลฯ เมื่อระลึกนึกถึงคุณของพระธรรม แล้วจิตย่อมผ่อนคลายสามารถละกิเลสได้ เปรียบเสมือนร่างกายที่สกปรกสามารถทำให้สะอาดด้วยสบู่และน้ำ

พร้อมความพยายามของตน ร่างกายจึงสะอาดได้ ฉันใด ใจที่เศร้าหมองก็ฉันนั้น สามารถทำให้ผ่อนคลายได้ด้วยการระลึกถึงคุณของพระธรรม

๓. การตามระลึกถึงคุณของพระสงฆ์ว่า เป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรงต่อหนทางของพระนิพพาน ฯลฯ ผู้ที่ระลึกถึงคุณของพระสงฆ์จิตย่อมผ่อนคลายสามารถละกิเลสได้ เปรียบเสมือนเสื้อผ้าที่สกปรก

D

สามารถทำให้สะอาดด้วยการซักล้าง พร้อมกับความพยายามของตนฉันใด ใจที่เศร้าหมองก็สามารถทำให้ผ่องใสได้ด้วยการระลึกถึงคุณของพระสงฆ์ ฉะนั้น

๔. การตามระลึกถึงศีลของตนที่สะอาดบริสุทธิ์ ไม่ขาด ไม่ทะลุ ไม่ต่างพร้อย จิตย่อมผ่องใส สามารถละกิเลสได้ เปรียบเสมือนแว่นที่มัวไม่สะอาด จะทำให้ใสสะอาดต้องขัดด้วยน้ำมันและความพยายามของตน แว่นจึงจะใสได้ฉันใด ใจที่เศร้าหมองก็ฉันนั้น จะทำให้ผ่องใส

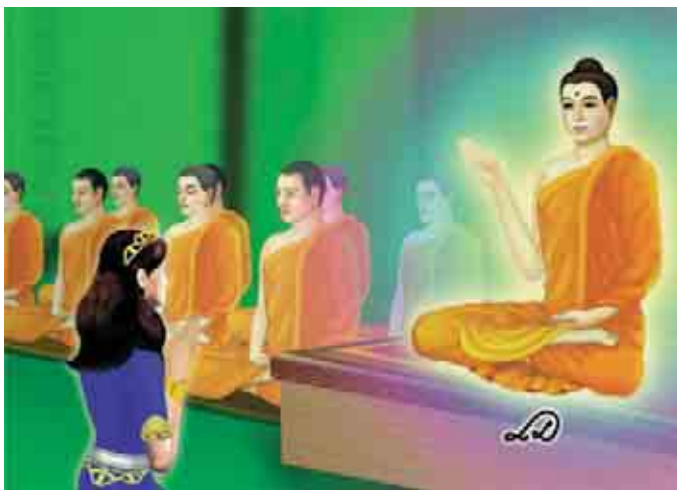

ได้ก็ด้วยการระลึกถึงศีลของตนที่สะอาดบริสุทธิ์

๕. การตามระลึกถึงเทวดาและธรรมที่ทำให้เป็นเทวดา จิตของบุคคลนั้นย่อมแผ่ส่องใส สามารถละกิเลสได้ เปรียบเสมือนทองที่หมองจะทำให้ทองได้ด้วยการขัดด้วยน้ำยาขัดทองและความพยายามของตน ทองจึงจะส่องใสได้ฉับใด ใจที่เศร้าหมองก็ฉับนั้น ต้องทำให้ให้ส่องใสด้วยการระลึกถึงเทวดา และธรรมที่ทำให้เป็นเทวดา”

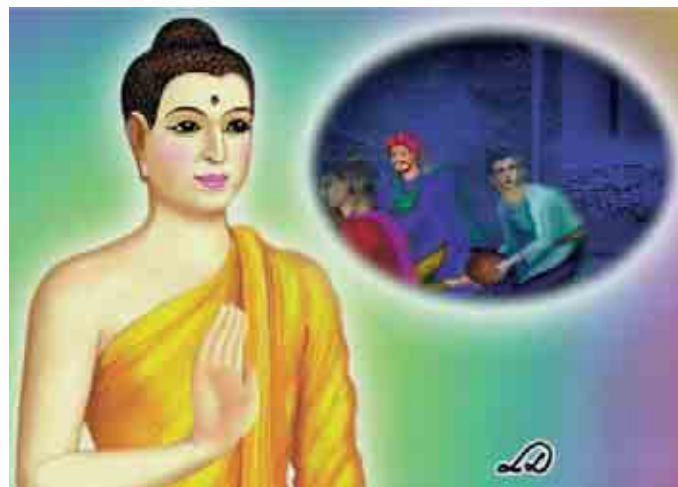

“วิสาขา ศीलอุปถัมภ์นั้น จะต้องประกอบไปด้วย
องค์ ๘ ประการ คือ

๑. เว้นจากการฆ่าและเบียดเบียนสัตว์ ให้มี
ความเมตตาต่อสรรพสัตว์ทั้งหลาย

๒. เว้นขาดจากการขโมยของของผู้อื่น ให้ถือ
เอาแต่ของที่เขาจัดให้ ไม่ขโมย

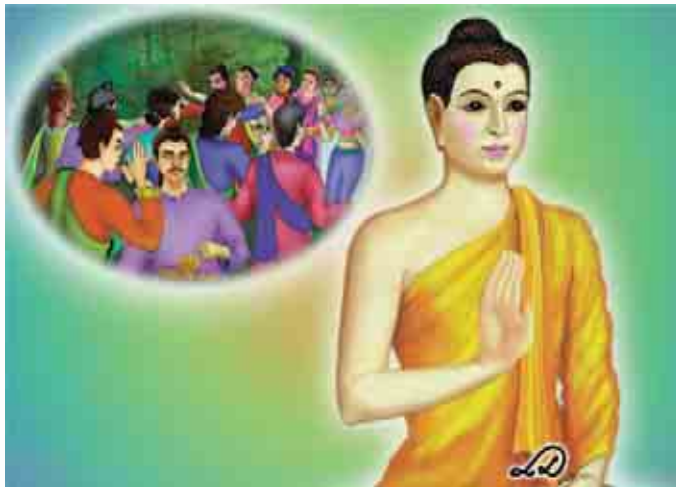

๓. เว้นขาดจากการเสพเมถุนธรรม แม้ใน
คูครองของตน ให้ประพฤติพรหมจรรย์

๔. เว้นขาดจากการพูดโกหก พูดส่อเสียด พูด
คำหยาบ และพูดเพ้อเจ้อ ให้พูดแต่คำจริงที่มีประโยชน์

๕. เว้นขาดจากการดื่มน้ำเมา อันเป็นที่มา
แห่งความประมาท

๖. เว้นขาดการบริโภคอาหารในยามวิกาล

๗. เว้นขาดจากการฟ้อนรำขับร้อง ประโคม ดนตรี หรือดูการละเล่น และไม่ประดับตกแต่งร่างกาย ด้วยดอกไม้ ของหอม และเครื่องประทีนผิว

๘. เว้นขาดจากการนอนที่นอนสูงใหญ่ หรือ หนานุ่ม

ทั้ง ๘ ประการนี้ เชื่อว่าได้ปฏิบัติตามพระอรหันต์ทั้งหลาย และเป็นการรักษาศีลที่มีผลมาก มีอานิสงส์มาก จะทำให้มีความรู้เรื่องแผ่ไพศาลมาก แม้พระราชาที่

ปกครองรัฐทั้ง ๑๖ รัฐในแคว้นต่าง ๆ และมีรัตนะ ๗ มากมายก็ปลื้มและไม่มีคุณค่าถึงเลี้ยวที่ ๑๖ แห่งการ รักษาศีลอุโบสถ อันประกอบไปด้วยองค์ ๘ ประการ”

“วิสาข สมบัติของมนุษย์ เป็นเสมือนของ กำพร้าเมื่อเทียบกับสุขอันเป็นทิพย์

วิสาข ๕๐ ปีของมนุษย์เท่ากับวันหนึ่งคืน หนึ่งของสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา ซึ่งมีอายุ ๕๐๐ ปีทิพย์ บุคคลที่รักษาศีลอุโบสถแล้ว แม้จะสังขารย่อมไปเสวยสุข

อันเป็นทิพย์ที่ประณิดกว่านั่นเอง

วิสาขา ๑๐๐ ปีของมนุษย์เท่ากับวันหนึ่งคืน
หนึ่งของสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ซึ่งมีอายุ ๑,๐๐๐ ปีทิพย์
บุคคลที่รักษาศีลอุโบสถแล้ว เมื่อละสังขารยอมไปเสวย
สุขอันเป็นทิพย์ที่ประณิดกว่านั่นเอง

วิสาขา ๒๐๐ ปีของมนุษย์เท่ากับวันหนึ่งคืน
หนึ่งของสวรรค์ชั้นยามา ซึ่งมีอายุ ๒,๐๐๐ ปีทิพย์ บุคคล
ใดที่รักษาศีลอุโบสถแล้ว เมื่อละสังขารยอมไปเสวยสุขอัน

เป็นทิพย์ที่ประณีตกว่านั่นเอง

วิสาखा ๔๐๐ ปีของมนุษย์เท่ากับวันหนึ่งคืน
หนึ่งของสวรรค์ชั้นดุสิต ซึ่งมีอายุ ๔,๐๐๐ ปีทิพย์
บุคคลที่รักษาอุโบสถศีลแล้ว เมื่อละสังขารย่อมไปเสวย
สุขอันเป็นทิพย์ ที่ประณีตกว่านั่นเอง

วิสาखा ๘๐๐ ปีของมนุษย์เท่ากับวันหนึ่งคืน
หนึ่งของสวรรค์ชั้นนิมมานรดี ซึ่งมีอายุ ๘,๐๐๐ ปีทิพย์
บุคคลที่รักษาอุโบสถศีลแล้ว เมื่อละสังขารย่อมไปเสวย

สุขอันเป็นทิพย์ที่ประณีตกว่านั่นเอง

วิสาขา ๑,๖๐๐ ปีของมนุษย์เท่ากับวันหนึ่งคืนหนึ่งของสววรรค์ชั้นปรนิมมิตวสวัตติ ซึ่งมีอายุ ๑๖,๐๐๐ ปีทิพย์ บุคคลที่รักษาอุโบสถศีลแล้ว เมื่อละสังขารย่อมไปเสวยสุขอันเป็นทิพย์ที่ประณีตกว่านั่นเอง

วิสาขาเพราะเหตุนี้ ตถาคตจึงกล่าวว่า สมบัติของมนุษย์หรือรัตนชาติใด ๆ ในโลกก็ดี ยังมีคุณค่าไม่ถึงเสียที่ ๑๖ ของบุคคลผู้เป็นหญิงหรือชายที่รักษาอุโบสถ

ศีลอันประกอบด้วยองค์ ๘ ประการ ดังนั้น หญิงและชายผู้มีศีลพึงรักษาอุโบสถศีล อันประกอบไปด้วยองค์ ๘ ประการ และหมั่นสั่งสมบุญทุกอย่าง ย่อมได้รับการสรรเสริญและไม่ถูกติเตียน เมื่อละสังขารจากโลกนี้แล้ว ย่อมเข้าถึงสุคติโลกสววรรค์”

